

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារនៃករណីកង់កសារ

សំណុំរឿងលេខ : 00២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ
ដាក់ទៅ : អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ថ្ងៃដាក់ : ថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១
ភាគីអ្នកដាក់ : សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម : អង់គ្លេស

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 22-Aug-2011, 15:16
CMS/CFO: Kauv Keoratanak

ចំណាត់ថ្នាក់កង់កសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយអង្គជំនុំជម្រះ: **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:
ការពិនិត្យចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ:
ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:
ហត្ថលេខា:

**ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងចម្លើយតបរបស់ នួន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹង
ការខកខានជាលើកទីពីររបស់គាត់ ក្នុងការមិនគោរពតាមដីកាបញ្ជាបម្រើរបស់អង្គជំនុំជម្រះ
សាលាដំបូង ដើម្បីផ្តល់នូវបញ្ជីឯកសារ និងវត្ថុតាងដែលគាត់មានបំណងដាក់
នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង**

អ្នកដាក់ឯកសារ:
សហព្រះរាជអាជ្ញា:
លោកស្រី ជា លាង
លោក Andrew CAYLEY

អ្នកទទួលឯកសារ:
អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង:
ចៅក្រម និល ណុន, ប្រធាន
ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT
ចៅក្រម យ៉ា សុខន
ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE
ចៅក្រម ធួ មណី

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង
រដ្ឋប្បវេណី:

ចម្លងជូន:
ជនជាប់ចោទ:
នួន ជា
អៀង សារី
អៀង ធីរិទ្ធ
ខៀវ សំផន

មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ:
លោក សុន អរុណ
លោក Michiel PESTMAN

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ

ពេជ អង្គ
Elisabeth SIMONNEAU FORT

លោក Victor Koppe
លោក អាង ឧត្តម
លោក Michael G.KARNAVAS
លោក ផាត់ ពៅស៊ាង
កញ្ញា Diana ELLIS QC
លោក ស សួរ្យាន
លោក Jacques VERGÈS

I. សេចក្តីផ្តើម

១- សហព្រះរាជអាជ្ញាដាក់ការឆ្លើយតបនេះទៅនឹងចម្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តី នួន ជា (“មេធាវីការពារក្តី”) ពាក់ព័ន្ធនឹងការខកខានជាលើកទីពីររបស់ នួន ជា ក្នុងការមិនគោរពតាមដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដើម្បីផ្តល់នូវបញ្ជីឯកសារ និងវត្ថុតាងដែលខ្លួនមានបំណងដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (“ចម្លើយតប”)¹។ មេធាវីការពារក្តីស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបដិសេធពោលសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាលើមូលដ្ឋានថា ទណ្ឌកម្មដូចដែលបានស្នើឡើងនោះ គឺជាការខុសច្បាប់នៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា ឬបើតាមរបៀបផ្សេងវិញ មេធាវីការពារក្តីស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគួរបញ្ជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (“ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ”)² តាមរយៈតុលាការកំពូល ត្រូវរង់ចាំការសម្រេចរបស់ស្ថាប័ននេះមុនធ្វើការសម្រេចលើសំណើនេះ។ ជាការបន្ថែម មេធាវីការពារក្តីស្នើឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈមួយលើសំណើនេះ³។

២- មេធាវីការពារក្តីព្យាយាមជំទាស់តវ៉ាជាថ្មីម្តងទៀត អំពីនីតិកិច្ចក្នុងការស្រាវជ្រាវនៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ នៅក្នុងឱកាសនេះដែរ មេធាវីការពារអះអាងថា វិធាន៨០(៣)(ខ) និង(ឃ) “យ៉ាងហោចណាស់នៅពេលពិចារណាពាក់ព័ន្ធនឹងដំណោះស្រាយដែលបានស្វែងរក” ចំពោះការរំលោភនេះ នឹងជាការរំលោភលើកិច្ចការពារដែលបានផ្តល់ដោយមាត្រា៣៣៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា (CCPC)⁴ និងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា⁵។ មេធាវីការពារក្តីចាត់ប្រភេទសំណើនេះ ពាក់ព័ន្ធនឹង “ធម្មនុញ្ញភាពនៃវិធាន៨០(៣)(ខ) និង(ឃ) និងដីកាបង្គាប់ស្តីពីការរៀបចំសវនាការក្រោយៗទៀត”⁶ ហើយការអនុម័តវិធានទាំងនេះ គឺជាការប្រគល់អំណាចដោយមិនស្របច្បាប់របស់អង្គនីតិបញ្ញត្តិនៃរដ្ឋសភា⁷

¹ E109/5/1 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើ ទាក់ទងនឹងការខកខានជាលើកទីពីររបស់ នួន ជា ក្នុងការមិនគោរពតាមដីការបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បង្គាប់ឱ្យផ្តល់បញ្ជីឯកសារ និងវត្ថុតាងដែលពួកគេមានបំណងដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង, ១៥ សីហា ២០១១, ERN 00725817-29 (“ចម្លើយតប”) ។
² ដូចមានចែងដោយ ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ, ព្រះរាជក្រមលេខ: CS.RKM0498.06, ៨ មេសា ១៩៩៨ ។
³ E109/5/1 ចម្លើយតប, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី១, ៣៤-៣៧ ។
⁴ E109/5/1 ចម្លើយតប, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌ២០ ។
⁵ E109/5/1 ចម្លើយតប, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី២១-២៦ ។
⁶ E109/5/1 ចម្លើយតប, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី២៨ ។
⁷ E109/5/1 ចម្លើយតប, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី២២-២៣ ។

ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងចម្លើយតបរបស់ នួន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងការខកខានជាលើកទីពីររបស់គាត់ ក្នុងការមិនគោរពតាមដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដើម្បីផ្តល់នូវបញ្ជីឯកសារ និងវត្ថុតាងដែលគាត់មានបំណងដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ដោយស្វែងរកការចោទសួរអំពីធម្មនុញ្ញភាពនៃកិច្ចប្រជុំពេញអង្គរបស់ អ.វ.ត.ក^៨។ សូមសន្និដ្ឋានថា សារណារបស់មេធាវីការពារក្តីទាំងនេះ គឺជារឿងច្រំដែល និងខ្វះមូលដ្ឋានច្បាប់។

II. ច្បាប់

៣- ច្បាប់ជាធរមានដែលពាក់ព័ន្ធ គឺរួមមានបញ្ញត្តិទាននៃកិច្ចព្រមព្រៀង ច្បាប់ អវតក និងវិធានផ្ទៃក្នុង (“វិធាន”) និងច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរបស់កម្ពុជា។

៤- កិច្ចព្រមព្រៀងបានចែង៖

មាត្រា១២៖ នីតិវិធី

១. នីតិវិធីត្រូវឱ្យស្របជាមួយច្បាប់កម្ពុជា។ នៅពេលច្បាប់កម្ពុជាពុំអាចដោះស្រាយបាន លើបញ្ហាពិសេសណាមួយ ឬមានភាពមិនច្បាស់លាស់ទាក់ទងទៅនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិណាដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងច្បាប់កម្ពុជា ឬក៏មានបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងភាពសមស្របគ្នារវាងបទប្បញ្ញត្តិបែបនេះទៅនឹងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ គេអាចស្វែងរកការណែនាំនៅក្នុងបទដ្ឋាននីតិវិធីដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងកំរិតអន្តរជាតិ។

២. អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវអនុវត្តយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន សមស្របតាមបទដ្ឋានយុត្តិធម៌អន្តរជាតិភាពត្រឹមត្រូវ និងដំណើរការសមស្របនៃច្បាប់ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១៤ និង១៥ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ឆ្នាំ១៩៦៦ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលកម្ពុជាជាហត្ថលេខីដែរ។ ក្នុងផលប្រយោជន៍ដើម្បីធានាឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ ហើយដំណើរការត្រឹមត្រូវ និងទុកចិត្តបាន ត្រូវយល់ថា រដ្ឋតំណាងជាសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ តំណាងរបស់លោកអគ្គលេខាធិការ បណ្តាញព័ត៌មាន និងតំណាងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ នឹងអាចចូលរួមស្តាប់ការជំនុំជម្រះក្តីបានគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់។ ការលើកលែងមិនឱ្យចូលរួមស្តាប់ការជំនុំជម្រះក្តីនេះ តាមមាត្រា១៤នៃកតិកាសញ្ញានេះ អាចធ្វើទៅបានតែក្នុងករណីចាំបាច់បំផុត តាមយោបល់

⁸ E109/5/1 ចម្លើយតប, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី៣២ ។

របស់អង្គជំនុំជម្រះដែលពាក់ព័ន្ធ ហើយតែពេលណាដែលការផ្សព្វផ្សាយចេញទៅនាំឱ្យ
ប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌។

៥- ច្បាប់ អវតក បានចែងថា៖

មាត្រា៣៣:

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅឱ្យ
បានត្រឹមត្រូវ និងឆាប់រហ័ស ទៅតាមនីតិវិធីជាធរមាន ដោយមានការគោរពយ៉ាងពេញ
លេញនូវសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទនិងមានការការពារឱ្យបានត្រឹមត្រូវចំពោះជនរងគ្រោះ និង
សាក្សី។ បើមានការចាំបាច់ ហើយនីតិវិធីជាធរមាននោះមានការខ្វះចន្លោះ គេអាចស្វែង
រកការណែនាំនៅក្នុងបទដ្ឋាននីតិវិធីដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងកំរិតអន្តរជាតិ។

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវអនុវត្តយុត្តាធិការរបស់ខ្លួនឱ្យស្របតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ
ស្តីពីយុត្តិធម៌ ភាពត្រឹមត្រូវ និងស្របតាមនីតិវិធីច្បាប់ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា
ទី១៤ និង១៥ នៃកាតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិឆ្នាំ១៩៥៦ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ។
ជនសង្ស័យដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ ហើយត្រូវបានចាប់ខ្លួន ត្រូវបញ្ជូនខ្លួនមកសាលា
ដំបូងតាមនីតិវិធីជាធរមាន។ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការធានាសន្តិសុខ
ចំពោះការចូលខ្លួនដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងក្នុងការចាត់វិធានការឱ្យចាប់ខ្លួនជនសង្ស័យដែលត្រូវ
បានចោទប្រកាន់តាមច្បាប់នេះ។ នគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវបានជួយដោយអង្គភាពអនុវត្ត
ច្បាប់ផ្សេងៗទៀតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយរួមមានកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ដើម្បីធានា
ដល់ជនដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ត្រូវបាននាំខ្លួនមកក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងភ្លាមៗ។

លក្ខណៈនៃការចាប់ខ្លួន និងឃុំខ្លួនត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់ជាធរមាន។

តុលាការត្រូវផ្តល់ការការពារដល់ជនរងគ្រោះ និងសាក្សី។ វិធានការការពារនេះមិនត្រូវ
កំរិតត្រឹមតែកិច្ចដំណើរការការជំនុំជម្រះជាសម្ងាត់ និងការការពារនូវអត្តសញ្ញាណរបស់
ជនរងគ្រោះឡើយ។

៦- វិធានផ្ទៃក្នុងបានចែងថា៖

ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងចម្លើយតបរបស់ នួន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងការខកខានជាលើកទីពីររបស់គាត់ ក្នុងការមិនគោរព 5
តាមដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដើម្បីផ្តល់នូវបញ្ជីឯកសារ និងវត្ថុតាងដែលគាត់មានបំណងដាក់នៅចំពោះមុខ
អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

វិធាន ៨០.៣ (ខ) និង (ឃ):

៣. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចបង្គាប់ឱ្យភាគីទាំងឡាយដាក់ឯកសារតាមពេលកំណត់មុនសវនាការបឋម រួមទាំងឯកសារខាងក្រោម៖ [...]

ខ). បញ្ជីវត្ថុតាងដែលភាគីទាំងឡាយមានបំណងប្រគល់ឱ្យសម្រាប់រឿងក្តីនោះ ដោយពិពណ៌នាត្រួតស្រាវអំពីលក្ខណៈ និងខ្លឹមសារនៃវត្ថុតាងទាំងនោះ។

ឃ). បញ្ជីឯកសារថ្មីដោយមានភ្ជាប់សេចក្តីសង្ខេបខ្លឹមសារនៃឯកសារទាំងនោះ ដែលភាគីមានបំណងដាក់ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ និងបញ្ជីឯកសារដែលមានស្រាប់នៅក្នុងសំណុំរឿងដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណសមស្រប។

៧- ក្រុមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា (“CCPC”) បានចែងថា៖

មាត្រា ៣៣៤៖

រហូតដល់នឹងការបិទការពិភាក្សាដេញដោល ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី អាចធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងជូនលិខិតស្នាមទាំងអស់ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ ដើម្បីសម្រេចឱ្យឃើញការពិត។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រូវចុះទិដ្ឋាការដោយប្រធានសវនាការ និងក្រុមបញ្ជី ហើយត្រូវភ្ជាប់ទៅក្នុងសំណុំរឿង។

III. អំណះអំណាង

ក. ធម្មនុញ្ញភាពនៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ ត្រូវបានដោះស្រាយរួចរាល់ទាំងស្រុង មិនចាំបាច់មានការពិនិត្យល្អិតល្អន់ទៀតទេ

ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងចម្លើយតបរបស់ នួន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងការខកខានជាលើកទីពីរបស់គាត់ ក្នុងការមិនគោរពតាមដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដើម្បីផ្តល់នូវបញ្ជីឯកសារ និងវត្ថុតាងដែលគាត់មានបំណងដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

៨- អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានសម្រេចស្របគ្នាអំពីធម្មនុញ្ញភាពនៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចនានាដែលមានសំអាងហេតុលើសារណានានារបស់មេធាវីការពារក្តី⁹។ ដូចមេធាវីការពារក្តីបានធ្វើសេចក្តីសង្កេតដែរ¹⁰ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានសម្រេចរួចហើយអំពីធម្មនុញ្ញភាពនៃច្បាប់ អ.វ.ត.ក ដោយយោងលើលទ្ធភាពឱ្យក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ក្នុងស្រុករបស់កម្ពុជា អាចផ្តល់នូវកិច្ចប្រតិបត្តិការដោយឯករាជ្យរបស់ អ.វ.ត.ក¹¹។ មាត្រា១ នៃសេចក្តីសម្រេចដែលមានសំអាងហេតុមួយរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញចែងថា ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា “គឺត្រូវបានប្រកាសថា ស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ(...)”¹²។ អាស្រ័យហេតុនេះ ចរិកលក្ខណៈស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ ពេលនេះត្រូវបានដោះស្រាយរួចរាល់ហើយ ហើយក៏មិនតម្រូវឱ្យមានការពិនិត្យល្អិតល្អន់តាមផ្លូវតុលាការជាបន្តទៀតនោះទេ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនគួរអនុវត្តឱ្យមានសាកល្បងបន្ថែមទៀតទេ ចំពោះសេចក្តីសន្និដ្ឋានបែបនេះ ក្នុងការសម្រេចលើសំណើនេះឡើយ។

ខ. ការបញ្ជូនបញ្ហានេះ តាមរយៈអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តាមច្បាប់មិនអាចធ្វើបានឡើយ

៩- មេធាវីការពារក្តីសន្និដ្ឋានថា បើសិនជាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទំនងជាមិនទទួលយកសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគួរព្យួរសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនសិន ដោយរង់ចាំការបញ្ជូនទៅ“តុលាការកំពូលកម្ពុជា “ធម្មតា””¹³ និងទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ¹⁴ នូវសំណួរ “យ៉ាងហោចណាស់” ចំនួនបី។ សំណួរទាំងនេះពាក់ព័ន្ធនឹងធម្មនុញ្ញភាពនៃ (១)ទណ្ឌកម្មសុំឱ្យច្រានចោលជាមុន; (២)

⁹ D55/I/8 សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ នួន ជា, ប្រឆាំងចំពោះដីកាបដិសេធពាក្យសុំមោឃភាព, ២៦ សីហា ២០០៨ (អង្គបុរេជំនុំជម្រះ), ERN 00219322-33 (សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មោឃភាព) ។ E51/14 សេចក្តីសម្រេចលើអញ្ញត្រកម្មរបស់ នួន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់ពីចរិកលក្ខណៈផ្ទុយគ្នានៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក ទៅនឹងច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ, ៨ សីហា ២០១១ (អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង), ERN 00707531-35 (“សេចក្តីសម្រេចលើអញ្ញត្រកម្មបឋម”) ។

¹⁰ E109/5/1 ចម្លើយតប, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី៣៣ ។

¹¹ សំណុំរឿងលេខ: ០៣៨/០០១/២០០១ (១៧ មករា ២០០១), សេចក្តីសម្រេច លេខ: ០៤០/០០២/២០០១, ១២ កុម្ភៈ ២០០១, ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, មាត្រា១ ។

¹² ក្នុងឯកសារដដែលដូចខាងលើ ។

¹³ E109/5/1 ចម្លើយតប, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី៣៦ ។

¹⁴ ក្នុងឯកសារដដែលដូចខាងលើ, ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី២៧-៣៣ ។

ការអនុម័តវិធាន៨០(៣)(ខ) និង(ឃ) និង(៣) វិធាន៨០(៣)(ខ) និង(ឃ) និងដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់សម្ភារៈរៀបចំសវនាការលើកទីមួយ និងពីរ¹⁵។

១០- នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង, ច្បាប់ អ.វ.ត.ក ឬវិធានផ្ទៃក្នុង ពុំមានបទប្បញ្ញត្តិណាដែលមានចែងអំពីការបញ្ជូនបញ្ហាដែលស្ថិតក្រោមការពិចារណាតាមផ្លូវតុលាការនៅ អ.វ.ត.ក ទៅតុលាការដែលស្ថិតនៅក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជា ឬស្ថាប័នផ្សេង ដូចជាក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញទេ។ អ.វ.ត.ក ជាតុលាការ “បំពេញកិច្ចដោយខ្លួនឯងទាំងស្រុង”¹⁶ ឯករាជ្យ¹⁷, បណ្តោះអាសន្ន¹⁸ អន្តរតួបន្ថែមកម្មវិធីសេស¹⁹ ដោយ “មិតក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធតុលាការកម្ពុជាដែលមានស្រាប់”²⁰ ធ្វើប្រតិបត្តិការផ្អែកតាមច្បាប់នីតិវិធីពិសេសដែលធ្វើដោយខ្លួនឯងទាំងស្រុង²¹។ ដោយធ្វើការវាយតម្លៃលើទំនាក់ទំនងរវាង អ.វ.ត.ក និងតុលាការកម្ពុជាក្នុងស្រុកធម្មតា អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចថា គ្មានភាគីណាមួយមាន “សិទ្ធិសុំឱ្យតុលាការនៅក្រៅរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ខ្លួន ពិនិត្យឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចណាមួយរបស់ អ.វ.ត.ក ឡើយ ឬដូចគ្នានេះដែរ ក៏គ្មានអង្គជំនុំជម្រះណាមួយរបស់ខ្លួន មានសិទ្ធិពិនិត្យលើសេចក្តីសម្រេចណាមួយពីតុលាការខាងក្រៅ អ.វ.ត.ក ដែរ”²²។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរកឃើញស្រដៀងគ្នានេះនៅក្នុងករណីរឿងរបស់ ខុច៖ “ពុំមានខ្សែរយៈសិទ្ធិអំណាចរវាង អវតក និងតុលាការដទៃទៀត

¹⁵ ក្នុងឯកសារដែលដេញដោល, ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី៣២ ។
¹⁶ C5/45 បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ខុច, ចុះថ្ងៃទី៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ERN 00154284-302 កថាខ័ណ្ឌ១៨ (“បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ករណី ខុច”) ។
¹⁷ C5/45 ក្នុងឯកសារដែលដេញដោល, ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី១៩។
¹⁸ មាត្រា៤៧, ច្បាប់ អ.វ.ត.ក “អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ត្រូវរំលាយខ្លួនជាស្វ័យប្រវត្តិ ក្រោយពេលដែលការវិនិច្ឆ័យទោសក្នុងរឿងក្តីនេះបានចប់ជាស្ថាពរ” ។
¹⁹ C5/45 បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ខុច, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១៦ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី១៩ ការលើកយោងដោយមានការអនុម័តយល់ព្រមនូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ។
²⁰ សេចក្តីរៀបរាប់ទីបួននៃបញ្ជីកថាខ័ណ្ឌទី១២ ។
²¹ D55/I/8 សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មោឃភាព, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ៩ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី១៤ ។
²² C5/45 បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ខុច, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១៦ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី១៨ ។ ប៉ុន្តែ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួលស្គាល់ថា ទាក់ទងនឹងការចោទប្រកាន់នៃការឃុំខ្លួនជនសង្ស័យណាម្នាក់ដោយខុសច្បាប់នៅក្នុងតុលាការជាតិណាមួយ មុនពេលបញ្ជូនមក អ.វ.ត.ក កត្តានេះអាចត្រូវបានពិចារណា និងយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងដំណាក់កាលនៅពេលក្រោយៗ នៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីរបស់ អ.វ.ត.ក ។ សូមអានកថាខ័ណ្ឌទី២៥ ។

ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងចម្លើយតបរបស់ នួន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងការខកខានជាលើកទីពីររបស់គាត់ ក្នុងការមិនគោរព 8
តាមដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដើម្បីផ្តល់នូវបញ្ជីឯកសារ និងវត្ថុតាងដែលគាត់មានបំណងដាក់នៅចំពោះមុខ
អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

នៅក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការរបស់កម្ពុជាឡើយ²³។ អាស្រ័យហេតុនេះ គឺគ្មានមូលដ្ឋានច្បាប់សម្រាប់ការបញ្ជូនដូចបានស្នើឡើងដោយមេធាវីការពារក្តីទេ កុំថាឡើយតាម “បទដ្ឋានពិនិត្យដែលមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ”²⁴ ឬតាមបទដ្ឋានផ្សេងនោះ។

គ. វិធាន៨០(៣)(ខ) និង(ឃ) ពេលអានរួមគ្នាជាមួយវិធាន៨៧(៤) គឺស៊ីសង្វាក់គ្នានឹងមាត្រា៣៣៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា (CCPC) ហើយផ្តល់នូវច្បាប់ជាធរមានដាក់លាក់បំផុត ស្តីពីការដាក់បញ្ជីឯកសារ និងវត្ថុតាង នៅមុនកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការ

១១- មេធាវីការពារក្តីពីងផ្អែកលើមាត្រា៣៣៤ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ CCPC ថាជា “បទប្បញ្ញត្តិសំខាន់បំផុត” ដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះបញ្ហា “ការដាក់ឯកសារ និងវត្ថុតាងរហូតដល់ចុងបញ្ចប់” នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៅមុនពេលសវនាការ²⁵។ ក្នុងការធ្វើអំណះអំណាងដូច្នោះ មេធាវីការពារក្តីស្នើថា ដោយសារ “បញ្ហាពិសេសនេះ” មានចែងយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងច្បាប់កម្ពុជា នៅក្នុងមាត្រា១២ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងនៅក្នុងមាត្រា៣៣៤ នៃច្បាប់ អ.វ.ត.ក គឺមិនអនុញ្ញាតឱ្យអង្គជំនុំជម្រះពិនិត្យមើលលើបទដ្ឋានអន្តរជាតិ ក្រៅពីសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការដាក់បញ្ជូលនូវវត្ថុតាងដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងពេលសវនាការឡើយ²⁶។

១២- លំដាប់លំដោយនៃអំណះអំណាងមិនបានទទួលស្គាល់នូវភាពពាក់ព័ន្ធនៃច្បាប់ធរមានដាក់លាក់ (ការបកស្រាយច្បាប់) ដែលទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក្នុងការចាត់ចែងដោយមានប្រសិទ្ធភាពលើរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនានាដែលមានទំហំធំ និងមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ ដើម្បីធានាថា ការជំនុំជម្រះក្តីបានប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវផង និងឆាប់រហ័សផង។ បទដ្ឋានមួយចំនួននៃបទដ្ឋានទាំងនេះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាទូទៅនៅក្នុង វិធាន៨០ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដោយឡែកនៅក្នុងវិធាន៨០.៣ (ខ) និង(ឃ) ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងឯកសារនៅក្នុងពេលសវនាការ²⁷។ លំដាប់លំដោយ

²³ E39/5 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំដោះលែង ចុះថ្ងៃទី១៥ កក្កដា ២០០៩ ERN ០០៣៣៨៨៣២ ដល់៤៦ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី១២ ដែលលើកសំណងលើមាត្រា៣៦៤ នៃច្បាប់ អវតក។
²⁴ E109/5/1 ចម្លើយតប, កំណត់សំគាល់ខាងដើមលេខ ១ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី៣៣ ។
²⁵ E109/5/1 ចម្លើយតប, ដូចគ្នានឹងខាងលើ ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី៩, ១២ ។ សូមអានជាទូទៅ កថាខ័ណ្ឌទី១០-១៧ ។
²⁶ E109/5/1 ចម្លើយតប, ក្នុងឯកសារដែលដូចខាងលើ, ត្រង់កថាខ័ណ្ឌ ១២-១៣ ។
²⁷ E109/5/1 កំណត់សំគាល់លេខ ១ ខាងលើ, ត្រង់ផ្នែក IV ក ។

ដោយនៃទង្វើករណីដែលបញ្ជូនឡើងដោយមេធាវីការពារក្តី ក៏មានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយនឹង គោលការណ៍នានា ដែលបានប្រកាន់យកដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែរ។

១៣- ទាំងអង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងទាំងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានបញ្ជាក់ថា វិធានផ្ទៃក្នុង បង្កើតបាន ជា“របបដែលបំពេញកិច្ចដោយខ្លួនឯងទាំងស្រុងនៃច្បាប់នីតិវិធី” ដែលទាក់ទងទៅនឹង “កាលៈទេសៈ ពិសេសតែមួយគ្នាមានពីរបស់ អវតក ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង និងត្រូវបានព្រមព្រៀងគ្នានៅក្នុង សម័យប្រជុំពេញអង្គរបស់ អវតក ហើយថា វិធានទាំងនេះ” និងថា “វិធានទាំងនេះគឺមិនមែនមាន អត្ថិភាពសម្រាប់ប្រឆាំងនឹងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជានោះទេ”²⁸។ អង្គជំនុំជម្រះទាំងពីរនេះបាន សម្រេចបន្ថែមទៀតថាវិធានទាំងនេះគឺជា “លិខិតុបករណ៍ដ៏ចំបងដែលគួរតែបានលើកយោងដើម្បី ធ្វើការកំណត់សម្រេចអំពីនីតិវិធីផ្សេងៗនៅចំពោះមុខ អវតក” នៅក្នុងករណីបើសិនជា “មានភាពមិន ស្របគ្នា” រវាងវិធានផ្ទៃក្នុង និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា²⁹។

១៤- ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា, កិច្ចព្រមព្រៀង, និងច្បាប់ អវតក អនុញ្ញាតឱ្យ អវតក អាចបង្កើតនូវ វិធានពិសេស សម្រាប់ដំណើរការនីតិវិធីរបស់ខ្លួនបាន។ មាត្រា១ នៃក្រមនីតិវិធីកម្ពុជាចែងថា ក្រមនីតិ វិធីព្រហ្មទណ្ឌមានគោលបំណងកំណត់អំពីវិធានទាំងឡាយ ដែលត្រូវគោរពប្រតិបត្តិតាមដោយហ្មត់ ចត់ ដើម្បីកំណត់ឱ្យច្បាស់នូវអត្ថិភាពនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ។ “[បទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមនេះត្រូវ យកទៅអនុវត្តចំពោះរឿងព្រហ្មទណ្ឌនានា ប្រសិនបើពុំមានវិធានដោយឡែកចែងដោយច្បាប់ទេ នោះ”។ កិច្ចព្រមព្រៀង និងច្បាប់ អវតក ក៏បានគ្រោងទុកផងដែរអំពីការចាប់ផ្តើមចេញដំណើរពី នីតិវិធីរបស់កម្ពុជាជាធរមាន នៅក្នុងករណីដែលមាន “បញ្ហាពិសេសដោយឡែកណាមួយ”មិនត្រូវបាន លើកឡើង ឬនៅពេលដែលមានភាពស្របពិសេសមិនច្បាស់លាស់ ក្នុងការបកស្រាយ ឬមានបញ្ហា ស្តីពីភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយនឹងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ។ មេធាវីការពារក្តីបានទទួលស្គាល់ទាំងស្រុង អំពីរឿងនេះ នៅក្នុងចម្លើយតបរបស់ខ្លួន³⁰។

²⁸ ឯកសារលេខ D55/I/8, សាលដីកាស្តីពីការចាត់ទុកជាមោឃៈនូវបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍, ដូចនៅក្នុងកំណត់សំគាល់លេខ៩ខាងលើ ត្រង់កថាខណ្ឌ ទី១៤។ ឯកសារលេខ E51/14, ដីកាសំរេចលើអញ្ញត្រកម្មបឋម, ដូចនៅក្នុងកំណត់សំគាល់លេខ៩ ខាងលើ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៧។
²⁹ ឯកសារលេខ D55/I/8, ដូចគ្នានឹងខាងលើ។ ឯកសារលេខ E51/14, ដូចគ្នានឹងខាងលើ។
³⁰ ឯកសារលេខ E109/5/1, ចម្លើយតប, ដូចនៅក្នុងកំណត់សំគាល់លេខ១ ខាងលើ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១១។

១៥- បន្ទាប់ពីនេះមក មេធាវីការពារក្តីបានកំណត់ចរិតលក្ខណៈនៃបញ្ហានេះដោយមិនត្រឹមត្រូវ ដោយថា ជាបញ្ហាមួយពាក់ព័ន្ធនឹង “សិទ្ធិក្នុងការដាក់ឯកសារ និងភស្តុតាងរហូតទល់នឹងពេលចប់សវនាការ ជំនុំជម្រះក្តី” ទៅវិញ³¹ ដើម្បីបង្ហាញថា វិធាន៨០.៣(ខ) និង(ឃ) រួមជាមួយនឹងដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់ សម្ភារៈសម្រាប់ត្រៀមរៀបចំសវនាការលើកទី១ និងលើកទី២ គឺជាការបំពានទៅលើការការពារដែល បានសន្មតនៅក្នុងមាត្រា៣៣៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា។ គ្មានភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាបែបនេះ ទេ។ វិធានដែលពាក់ព័ន្ធ និងដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់សម្ភារៈសម្រាប់ត្រៀមរៀបចំសវនាការដែលស្ថិតនៅ ក្រោមវិធាននោះ គឺទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងដោយមានប្រសិទ្ធភាពរបស់តុលាការ នូវឯកសារភ័ស្តុ តាង និងភស្តុតាងដទៃទៀតនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីនៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលមានលក្ខណៈស្មុគ្រ ស្មាញ និងពិសេសដែលមានតែមួយគត់ ដែលអនុវត្តជាចំបងតាមគោលការណ៍អន្តរជាតិនានា ហើយ ដែលខុសគ្នា “យ៉ាងខ្លាំងគួរសម ពីដំណើរការប្រព្រឹត្តិទៅធម្មតារបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌនានារបស់ កម្ពុជា ក្នុងការអនុញ្ញាតឱ្យមានប្រព័ន្ធដែលមានជំនាញឯកទេសមួយ”³²។ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើ យោងទៅលើបទដ្ឋានអន្តរជាតិនានាដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ស្តីពីការគ្រប់គ្រងភ័ស្តុតាងនៅចំពោះ មុខតុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិ និងតុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិបន្ថែមកម្មនានា ដោយវិធាន៨០.៣ (ឃ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់សម្ភារៈសម្រាប់ត្រៀមរៀបចំសវនាការ មានលក្ខណៈ ស្របគ្នាទាំងស្រុងទៅនឹងបទដ្ឋានទាំងនេះ³³។

១៦- មាត្រា៣៣៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា បានដកល់នូវគោលការណ៍ទូទៅមួយ។ មាត្រានេះ មិនបានពោលអះអាងអំពីភាពជាក់លាក់សម្រាប់ដោះស្រាយចំពោះករណីរឿងដែលមានលក្ខណៈស្មុគ្រ ស្មាញដែលពាក់ព័ន្ធនឹងឯកសារចំនួនរាប់ពាន់ដែលសំខាន់ជាសារវន្ត ដើម្បីឱ្យការគ្រប់គ្រងកិច្ចការរដ្ឋ បាលរបស់តុលាការបានត្រឹមត្រូវ ភាគីទាំងឡាយតែងតែមានការខិតខំប្រឹងប្រែងដោយសុចរិតដើម្បី កំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់សាក្សីនានា និងឯកសារផ្សេងៗដែលបានស្នើឡើង ដែលខ្លួនមានបំណង ផ្តល់ជូន។ មាត្រានេះក៏មិនអាចរឹតត្បិតចំពោះសិទ្ធិអំណាចដែលមានជាប់មកជាមួយស្រាវររបស់អង្គ

³¹ ឯកសារលេខ E109/5/1, ចម្លើយតប, ដូចនៅក្នុងកំណត់សំគាល់លេខ១ ខាងលើ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៨-៩។
³² ឯកសារលេខ D55/I/8, សាលដីកាស្តីពីការចាត់ទុកជាមោឃៈនូវបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍, ដូចនៅក្នុងកំណត់សំគាល់លេខ៩ខាងលើ ត្រង់កថាខណ្ឌ ទី១៤។ ឯកសារលេខ E51/14, ដីកាសំរេចលើអញ្ញត្រកម្មបឋម, ដូចនៅក្នុងកំណត់សំគាល់លេខ៩ ខាងលើ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៧។
³³ ឯកសារលេខ E109/5, ចម្លើយតប, ដូចនៅក្នុងកំណត់សំគាល់លេខ១ ខាងលើ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៦,១៩-២០។

ជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនឱ្យចេញដីកាបង្គាប់ដែលចាំបាច់ៗ ដើម្បីធានាឱ្យប្រាកដថា ការជំនុំជម្រះក្តី ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយភាពត្រឹមត្រូវ និងដោយឆាប់រហ័សបានដែរ។

១៧- ទាំងវិធានផ្ទៃក្នុងក្តី ឬទាំងដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់សម្ភារៈសម្រាប់ត្រៀមរៀបចំសវនាការក្តី គឺមិនបានច្រាន ចោលជាមុន មិនឱ្យមេធាវីដាក់ឯកសារនានា និងភ័ស្តុតាងដទៃទៀត នៅក្នុងដំណាក់កាលជាបន្ទាប់ ទៀតនៃដំណើរការនីតិវិធី នៅក្នុងសាលាដែលមានផ្តល់ហេតុផលក្នុងបុព្វហេតុដែលល្អនោះឡើយ (ឧទាហរណ៍ដូចជា នៅក្នុងករណីដែលមានការរកឃើញនូវភ័ស្តុតាងថ្មីៗ)។ វិធាន៨៧(៤) បានតម្កល់ យ៉ាងជាក់លាក់នូវសិទ្ធិនេះ ហើយដែលស្របគ្នាជាមួយនឹងមាត្រា៣៣៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ កម្ពុជា។ ខ្លឹមសាររួមជាមួយគ្នានៃវិធាន៨៧(៤), វិធាន៨០.៣(ខ) និង(ឃ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលចែង អំពីច្បាប់ជាធរមានដែលមានលក្ខណៈជាក់លាក់ជាង (*ការបកស្រាយច្បាប់ lex specialis*) ដែល ទាក់ទងនឹងការដាក់បញ្ជីឯកសារ និងភ័ស្តុតាងនានា នៅមុនដំណើរការនៃការជំនុំជម្រះក្តី។

ឃ. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចដាក់ទណ្ឌកម្មស្របតាមច្បាប់ចំពោះការរំលោភបំពាន ច្រំដែលៗលើវិធាន៨០.៣(ខ) និង៨០.៣(ឃ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង

១៨- ក្នុងករណីដែលភាគីនានាខកខានមិនបានអនុវត្តតាមវិធាននីតិវិធីពិសេសនានា ដែលយកមកអនុវត្ត សម្រាប់ដំណើរការនីតិវិធីនៅចំពោះមុខ អវតក ដែលរួមទាំងវិធាន៨០ផងនោះ នៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង មានបញ្ញត្តិនានាដែលចែងពីការដាក់ទណ្ឌកម្មផ្សេងៗ ដែលអង្គជំនុំជម្រះត្រូវធ្វើការពិចារណា³⁴។ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើដោយគោរពដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសូមយោងទៅលើឯកសារដែល បានដាក់ជូនកាលពីលើកដំបូងៗ ដែលក្នុងនោះមានសំណើសុំឱ្យដាក់ទណ្ឌកម្មផ្សេងៗ ដែលរួមទាំង ទណ្ឌកម្មហាមឃាត់ជាមុនផង ទាក់ទងនឹងការបង្ហាញឯកសារ និងភ័ស្តុតាងនានានៅក្នុងពេល សវនាការ និងការដាក់ទណ្ឌកម្មលើបុគ្គលដែលទាក់ទងនឹងសីលធម៌របស់មេធាវីដែលចូលបង្ហាញខ្លួន នៅចំពោះមុខ អវតក³⁵។

³⁴ វិធាន៣៥.១(ខ)។

³⁵ ឯកសារលេខ E109/5, សំណើសុំ, ដូចនៅក្នុងកំណត់សំគាល់លេខ១ ខាងលើ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១១-២១, ៣១។

IV. ឧទ្ធរណ៍យន្តការស្នើសុំ

១៩- អាស្រ័យដោយមូលហេតុដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើនេះ និងដូចដែលមាននៅក្នុងសំណើសុំកាលពីដំបូង សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើដោយគោរពសូមឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

- (ក) ហាមឃាត់ជាមុនកុំឱ្យមេធាវីការពារក្តីធ្វើការបង្ហាញនៅក្នុងពេលសវនាការនូវឯកសារ និងភ័ស្តុតាងផ្សេងទៀតដែលមិនបានកំណត់អត្តសញ្ញាណអនុលោមទៅតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់សម្ភារៈសម្រាប់ត្រៀមរៀបចំសវនាការលើកទី១ និងលើកទី២ ឬផ្ទុយទៅវិញ
- (ខ) សូមណែនាំដល់មេធាវីការពារក្តី ឱ្យអនុវត្តតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់សម្ភារៈសម្រាប់ត្រៀមរៀបចំសវនាការលើកទី១ និងលើកទី២ ក្នុងរយៈពេលពីរសប្តាហ៍យ៉ាងយូរការខកខានមិនបានអនុវត្តតាម នឹងត្រូវដាក់ឱ្យទទួលរងនូវទណ្ឌកម្មហាមឃាត់ជាមុនផង និង
- (គ) សូមសម្រេចលើសំណើសុំ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការដាក់ឯកសារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតែប៉ុណ្ណោះបានហើយ។

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១	លោកស្រី ជា នាង សហព្រះរាជអាជ្ញា	ភ្នំពេញ	
	លោក William SMITH សហព្រះរាជអាជ្ញារង		